

el municipi del projecte

- > La colònia de la Mata de Pinyana, un enclau patrimonial dins el sistema territorial dels rius del Segrià.
- > Un element rellevant dels paisatges de l'aigua i de la producció de Catalunya.

El municipi d'Alguaire està situat a la vessant d'un turó estès a la dreta del Noguera Ribagorçana. Comprèn dos sectors: a ponent un sector de l'extens peu de muntanya que separa les valls del Cinca i del Segre; el front oriental d'aquest atiplà forma un escarpament vigorós d'un centenar de metres de desnivell, que travessa el terme de Nord a Sud; a llevant d'aquest escarpament, es troba la plana del Segrià estricte.

La part més alta del terme és travessada pel **canal d'Aragó i Catalunya**; la part més baixa pel **canal de Pinyana**; prop de la **Noguera Ribagorçana** es troba la sèquia de Ratera. Entre tots, reguen 2168 ha, on són conreats, principalment, cereals, arbres fruiters, farratge i hortalisses. Al secà (2713 ha) predominen els cereals i els arbres fruiters. Només queda sense conrear el coster que separa els dos sectors del terme, on hi ha pasturatges permanents i algunes alzines. Les terres de conreu, bastant repartides, són explotades en un 68% pels propietaris, en un 20% per parcners, i la resta per arrendataris.

La població s'ha mantingut relativament estable des del 1930 fins al 1965, amb una màxima el 1960 i amb el progressiu augment actual reconegut en el planejament territorial vigent (Pla territorial parcial de les Terres de Ponent).

La vila (2 512 h agl 221 h diss [1991]; 304 m alt) és situada al peu de l'escarpament que separa el terme en dues parts, damunt el qual es troben les restes del castell d'Alguaire, centre d'una comanda de cavallers de l'Hospital i més tard, d'un famós monestir de monges hospitaleres (o dames malteses). Els hospitalers es possessionaren del lloc per donacions comtals i episcopals dels anys 1156 i 1157. L'any 1158 funcionava ja la comanda d'Alguaire. L'any 1250 fou cedit a les monges hospitaleres de Cervera, que hi traslladaren llur convent, el qual fou el més important de Catalunya. Seguien la regla agustina; depengueren primer del castellà d'Amposta i des del 1330 del gran prior de Catalunya. L'any 1699 la comunitat es traslladà a Barcelona, a la riera de Sant Joan, d'on l'any 1860 passaren a Sant Gervasi de Cassoles. Als afores i a la part alta de la vila hi ha l'ermita de la Mare de Déu de merlí.

Un dels fets singulars del municipi és la indústria tèxtil (filats i teixits) que aprofita el canal de Pinyana, a la vora del qual es formà la **colònia de la Mata de Pinyana**, que pren les aigües del Noguera Ribagorçana. Aquesta indústria va afavorir el desenvolupament demogràfic i urbà del municipi d'Alguaire i progressivament es convertí en **una fita patrimonial indestruïble del paisatge del Segrià**. La crisi del tèxtil provocà l'abandonament de les activitats fabrils i d'ençà el 1979 el recinte esdevé un **espai obsolet en atesa d'una reactivació econòmica i funcional**.

ELS VALORS D'INTERES NATURAL DE LA RIVERA DEL RIU NOGUERA RIBAGORÇANA

ELS VALORS DEL PAISATGE AGRARI COM A ESENCIA DEL APISATGE DE LA COMARCA

EL CANAL COM A CONECTOR BIOLÒGIC ANTROPIC

EL PAISATGE DELS CULTIUS TRADICIONALS DE LA REGIONS ESTEPIQUES

EL NOU PAISATGE AGRARI COM A RESULTAT DE LA GESTIÓ DELS RECURSOS HIDRÍCS

RIU NOGUERA RIBAGORÇANA

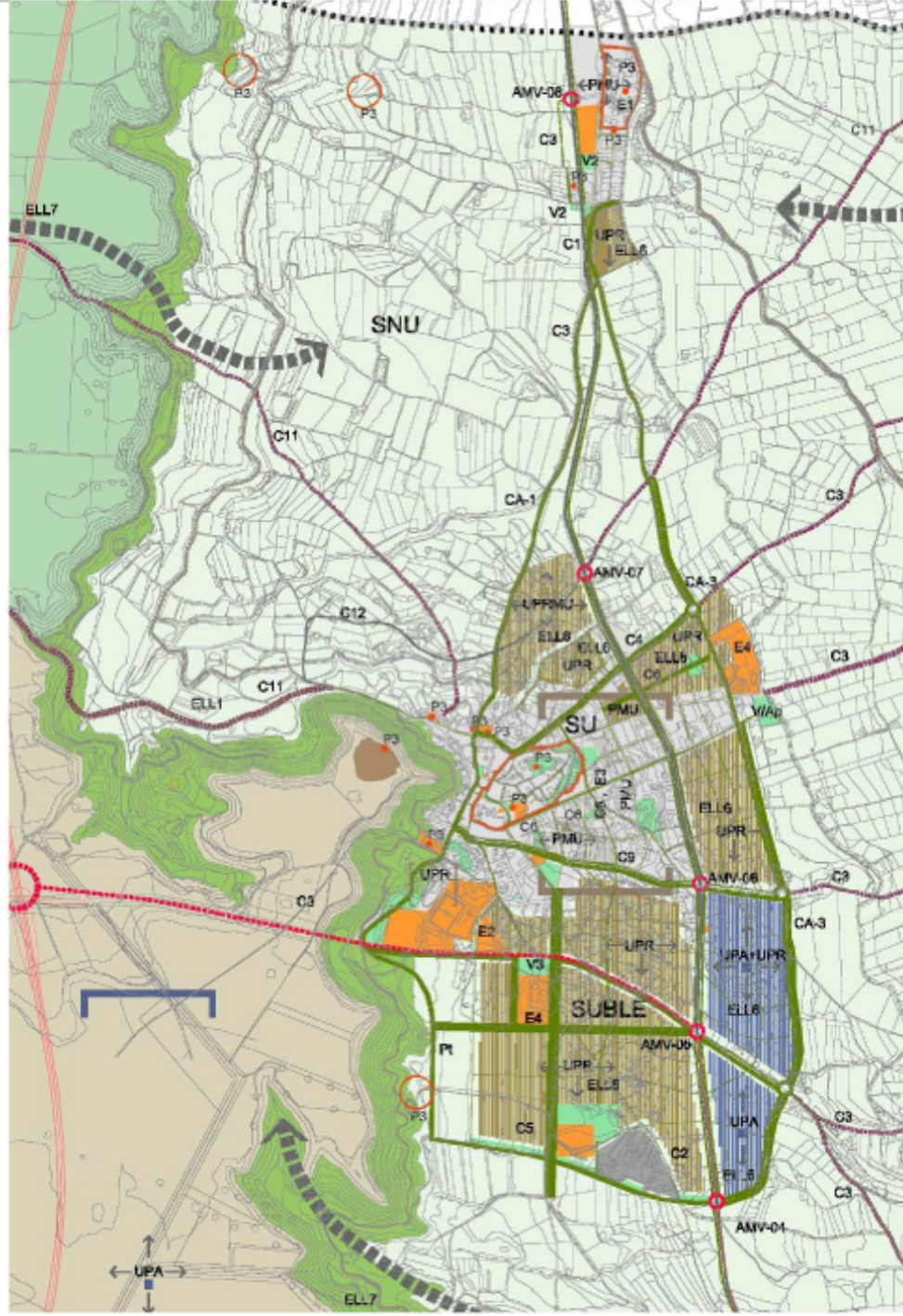
EL PLA DE LA RATERA

LA PLANA BAIXA SAGRRIANENCA

L'ESCARPAT

ELS PLANS DE DALT

EL NOUS REGADIU DEL CANAL DE CATALUNYA I ARAGÓ

la relació entre el municipi i la colònia

- > la colònia de la Mata de Pinyana en la transició entre les unitats de paisatge de la plana segriana regada pel canal de Pinyana i l'escarpament.

- > la colònia de la Mata de Pinyana com un element visible i observatori visual sobre el territori

La Mata de Pinyana és un agregat a la població d'Alguaire que es troba a uns 20 km de Lleida per la N-230 i en direcció a la Vall d'Aran. Aquest eix de comunicació, divideix la colònia a una i altra banda: a mà dreta -pujant de Lleida- trobem el recinte de la fàbrica, la casa del propietari, la del director, el convent i gran part dels estatges dels treballadors així mateix, al costat del Canal de Pinyana -la font d'energia de la fàbrica- del que s'aprofita el cabal per reg i com a font d'energia hidràulica tant per fer funcionar les màquines com posteriorment per produir energia elèctrica. El POU ja des d'un principi intenta millorar les relacions entre el municipi d'Alguaire i la Mata i per això proposa que els camins que els comuniquen es transformin en sendes urbanes que permetin gaudir del trajecte entre ambdós.

